

**Izveštaj o radu Vijeća nacionalnih manjina Federacije Bosne i Hercegovine
za 2013. godinu**

Na osnovu odredaba Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina u Federaciji Bosne i Hercegovine, („Službene novine Federacije BiH“ broj 56/08), te Odluke o osnivanju i imenovanju članova Vijeća nacionalnih manjina Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu VNMFBiH), koju su usvojili oba doma Parlamenta FBiH („Službene novine Federacije BiH“ br: 79/09, 52/11 i 80/11), a nakon obavljene procedure predlaganja i izbora propisane od strane Ministarstva pravde FBiH, imenovani su članovi VNMFBiH, što je potvrđeno i u Domu naroda i Zastupničkom domu PFBiH. Konstituirajuća sjednica Vijeća održana je 15. 2. 2010. godine.

Kao i u prethodnim godišnjim izvještajima, sa žaljenjem moramo konstatovati da problemi sa kojima se VNMFBiH suočava od samog početka rada, vezanim za uslove rada (obezbjeđivanjem sredstava za rad, izmirenja troškova putovanja i naknadama članovima VNMFBiH, tehničkog i poslovnog sekretara, te tehničkim uslovima rada – kompjuter, Internet i sl.) nisu prevaziđeni ili se rješavaju jako sporo, tako da se, ni nakon skoro četiri godine od konstituisanja VNMFBiH, nisu stekli osnovni uslovi za rad. Ova činjenica, kao i u prethodnom izvještajnom periodu, predstavlja ozbiljnu prepreku za djelotvoran rad i funkcionisanje VNMFBiH, jer se ignorisanjem ovih problema, na koje svojim dopisima stalno upozoravamo nadležne, VNMFBiH dovodi u situaciju da teško može baviti misijom koja mu je povjerena.

Kao reakcija na ignorantski odnos nadležnih i neočitovanje na veliki broj dopisa upućenih od strane VNMFBiH, Vijeće je 5.7. 2013. godine, u skladu sa zaključcima sa svoje 25. sjednice, uputilo dopis Premijeru Vlade FBiH Nerminu Nikšiću, Ministru finansija Anti Krajini, Presjedavajućem Zastupničkog doma PFBiH Fehimu Škaljiću, Presjedavajućem Doma naroda PFBiH Radoju Vidoviću, Sekretarima domova Izmiru Hadžiaviću i Seadu Dizdareviću, koji najbolje ilustruje navedene činjenice: " ... *Odlukom o osnivanju i imenovanju članova VNMFBiH, u tački VIII je predviđeno da se sredstva za rad obezbjeđuju u Budžetu FBiH, kao i naknade za rad članovima VNMFBiH. Na osnovu prezentiranih činjenica, evidentno je da pri donošenju tako važnih odluka od strane adimistrativnih komisija, nisu konsultovana mišljenja predstavnika VNMFBiH, niti su pomenute komisije upoznate sa programskim aktivnostima VNMFBiH, te takav ignorantski odnos producirao je i takve poražavajuće odluke. Članovi VNMFBiH, od osnivanja 2009. godine do 1. 1. 2012. godine nisu primili nikakvu naknadu za svoj rad, iako im je ova, prema važećoj Odluci, pripadala. Od decembra 2012.godine do danas isplaćene samo dvije naknade za rad članovima VNMFBiH – februar i april 2013. godine iz sredstava Predstavničkog doma PFBiH.*

I na kraju moramo napomenuti da na naše dopise nismo nikada dobili odgovore, što ukazuje na neprimjereno ponašanje za ovakve prilike, pa i na nekorektan odnos pojedinaca na odgovornim funkcijama prema VNMFBiH.

Zbog totalnog nerazumijevanja i nemarnog odnosa te brojnih barijera, članovi VNMFBiH, nakon iscrpljujuće rasprave u okviru druge tačke dnevnog reda, 24-te sjednice donose zaključak: Za sve neizmirene obaveze iz Odluke o osnivanju i imenovanju članova VNMFBiH, pokrenuti sudski postupak vezano za ostvarivanje svojih prava proisteklih na bazi važećih Odluka.

Mi ćemo, bez obzira na sve poteškoće i prepreke koje stoje na putu rada VNMFBiH, nastaviti sa svojim

aktivnostima. Neosporno da su upravo Vijeća/Savjet na državnom i entitetskim nivoima presudni za promociju i zaštitu prava pripadnika nacionalnih manjina - misija od koje nećemo odustati ..."

Ipak, aktueliziranjem problema iz prethodnog razdoblja i stalnim insistiranjem na njihovom rješavanju, ostvaren je izvjestan napredak. Određena je osoba u svojstvu administrativno - tehničkog sekretara koja će voditi zapisnike i stručno pratiti rad VNMFBiH, te predstavljene VNMFBiH na zvaničnoj web stranici PFBiH. VNMFBiH je ušlo u Budžet za 2013. godine i dobilo svoj ekonomski kod, ali odobrena sredstva nije i iskoristilo, a za šta nije bilo razloga. Svi potrebni materijali za 2013. g. (Plan rada za 2013. godinu, Finansijski plan za 2013. godinu sa dugom za 2010., 2011. i 2012. godinu), upućeni su na relevantne adrese u propisanom roku.

I tokom 2013. godine, uprkos teškoćama i problemima u funkcionisanju PFBiH, ostvarena je saradnja sa administrativnim komisijama oba doma PFBiH. Ipak, odluka o naknadama i putnim troškovima članovima VNMFBiH je samo djelimično provedena, (pomenuta uplata Predstavničkog doma PFBiH za februar i april), a decembar prošle i ostali mjeseci ove godine nisu isplaćeni do momenta pisanja ovog izvještaja, kao ni naknada za putovanje članovima koji dolaze izvan Sarajeva, a što je još važnije nisu odobrena sredstva za rad VNMFBiH, (pomoć advokata oko promjena Ustava FBiH i dr.) iako su od administrativnih komisija u skladu sa odobrenim Budžetom za ovu godinu, tražena.

VNMFBiH je u 2013. godini održalo sedam sjednica: 23. (19. 2.), 24. (4. 6.), 25. (2. 7.), 26. (19. 7.), 27. (17. 9.), 28. (5. 11.) i 29. (23.12.).

Na 23. sjednici VNMFBiH, održanoj 19. 2. 2013. g., Jakob Finci je članove VNMFBiH upoznao o detaljima implementacije presude Sejdić – Finci i trenutnim aktivnostima vezanim za njeno provođenje. Članovi VNMFBiH dali su jedinstvenu podršku i ponudili svoju pomoć. Data je informacija da Komisija za zaštitu ljudskih prava i sloboda Predstavničkog doma PFBiH još nije odredila datum održavanja zajedničke sjednice komisija za ljudska prava i slobode oba doma PFBiH, na kojoj bi se usaglasilo proširenje Prijedloga odluke o izmjeni i dopuni tačke III Odluke o osnivanju i imenovanju članova VNMFBiH („Službene novine FBiH“, br.79/09, 52/11 i 80/11) uključivanjem predstavnika Jevreja i Roma, te kako bi takav Prijedlog odluke bio upućen prema oba doma PFBiH, (naknadni zahtjev zbog smrti predstavnika Jevreja i nedolaska na sastanke jednog broja članova predstavnika Roma).

Analizom ispunjavanja zadataka za prva dva mjeseca 2013. godine iz Plana rada VNMFBiH ustanovljeno je da se zbog nenadležnosti i nemogućnosti ispunjavanja zadatka „Pokretanje inicijative za osnivanje zajednice - unije udruženja nacionalnih manjina“, briše iz Programa rada. Zbog zaključka sa prethodne sjednice da PFBiH, općenito, nije dovoljno upoznat sa svrhom i misijom VNMFBiH, upućeni su dopisi radnim tijelima oba doma PFBiH, kako bi radna tijela održala sastanak sa članovima VNMFBiH, i na taj način se bolje upozнала sa njegovim radom i aktivnostima.

Zbog i dalje prisutnog problema, koji od osnivanja prati rad VNMFBiH, a vezanog za isplatu naknada za rad u VNMFBiH, u skladu sa zaključcima 24. sjednice VNMFBiH, održane 4. juna 2013. godine, Administrativnoj komisiji Doma naroda PFBiH upućen je zahtjev za preispitivanje Odluke o isplati odnosno smanjenju mjesečne naknade članovima VNMFBiH, broj 02/3-14-562/13 od 16. 5. 2013., te da se postupi u skladu sa predviđenim sredstvima u Budžetu FBiH za 2013. koji je predložen i usvojen na bazi Izvještaja o radu VNMFBiH za 2012., Planu i programu rada VNMFBiH za 2013. i Finansijskog

plana VNMFBiH za 2013. Administrativnoj komisiji Predstavničkog doma PFBiH upućen je zahtjev za isplaćivanje zaostalih naknada za rad VNMFBiH u mjesečnom iznosu prema ranije utvrđenim kriterijima, u skladu sa Odlukom Administrativne komisije Predstavničkog doma broj 01/3-02-765/11 od 20. 12. 2011. VNMFBiH je uputilo dopis i Ministarstvu finansija FBiH sa zahtijevom da se da tumačenje šta se dešava sa sredstvima koja su odobrena za rad VNMFBiH, a novim odlukama o naknadama će ostati neiskorištena.

Na 25. sjednici, održanoj 2. jula 2013. g. konstatovano je da ni na jedan od navedenih dopisa VNMFBiH nije dobilo nikakav odgovor. Kao reakcija na ovakav ignorantski odnos, VNMFBiH je 5. 7. 2013. god., u skladu sa zaključcima sa svoje 25. sjednice, uputilo dopis Premijeru Vlade FBiH Nerminu Nikšiću, Ministru finansija Anti Krajini, Presjedavajućem Zastupničkog doma PFBiH Fehimu Škaljiću, Presjedavajućem Doma naroda PFBiH Radoju Vidoviću, Sekretarima domova Izmiru Hadživdoviću i Seadu Dizdareviću.

S obzirom na konstatno nepoštivanje Odluka koje proizilaze iz Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina u FBiH („Službene novine Federacije BiH“ broj 56/08) i neprovođenja odluka PFBiH koje su neophodne za normalan rad VNMFBiH, članovi VNMFBiH su se složili u odluci da je neophodno angažovati eksperta iz oblasti Ustavnog prava. Ekspert će pomoći u realizaciji prijedloga vezanih za izmjene Zakona o pravima pripadnika nacionalnih manjina u FBiH kao i prijedloga Ustavnih promjenama FBiH.

Inicijative Austrijsko – njemačke zajednice i Etnografskog udruženja ruske, rusinske i ukrajinske nacionalne manjine, te predstavnika Rumuna koji, shodno Zakonu o zaštiti prava nacionalnih manjina FBiH žele da participiraju u radu VNMFBiH, podržana od strane komisije za zaštitu ljudskih prava i sloboda oba doma PFBiH, još nisu provedene, kao ni imenovanje novih članova VNMFBiH.

26. sjednica VNMFBiH, održana je 19. 7. 2013.g., rezultirala je odlukama i zaključcima: da članovi VNMFBiH donose odluku da ne potpišu ponuđene ugovore o djelu, zato što članovi VNMFBiH nisu članovi povremenih i privremenih komisija niti vanjski eksperti, nego su izabrani na osnovu Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina u FBiH, („Službene novine Federacije BiH“ broj 56/08), te shodno tome njihova imena objavljena u Službenim novinama i Vijeće je sastavni dio PFBiH. Odluka o osnivanju i imenovanju članova VNMFBiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 79/09, 52/11 i 80/11) više puta je mijenjana pa i u stavu 2 tačka VIII koja sada glasi: „Troškove VNMFBiH utvrđuju administrativne komisije u oba doma PFBiH zajedničkom odlukom.“ U vezi s tim, članovi VNMFBiH postavljaju pitanja: zašto se VNMFBiH ne tretira kao sastavni dio PFBiH kako predviđa i Zakon i Odluka, te zašto je smanjenja mjesečna naknada članovima VNMFBiH retroaktivno od 1. januara (Dom naroda) i od 1. juna (Predstavnički doma), kada je FBiH u skladu sa obavezama člana 6. Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj 56/08) u okviru svojih budžetskih sredstava, osigurala sredstva radi ostvarivanja prava koja pripadaju nacionalnim manjinama na osnovu Finasijskog plana i Plana i programa rada za 2013., te Izvještaja o radu za 2012. godinu. Naglašena je i činjenica da se sredstva za rad VNMFBiH osiguravaju u Budžetu FBiH, te da su sva mjerodavna tijela FBiH dužna pružiti sve oblike potpore, što do sada nije bila praksa.

Na 27. sjednici, održanoj 17. 9. 2013. g. zaključeno je da je potrebno uputiti urgenciju Komisiji za zaštitu ljudskih prava i sloboda Predstavničkog doma PFBiH, kako bi VNMFBiH dobilo informaciju kada će se održati zajednička sjednica komisija za ljudska prava i slobode oba doma PFBiH, kako bi se pristupilo konačnom donošenju izmjene Odluke o osnivanju i imenovanju članova Vijeća nacionalnih manjina Federacije BiH a vezano za zahtjev Rusa, Rusina, Ukrajinaca, Rumuna, Austrijanaca i Nijemaca da se uključe u rad VNMFBiH; Potrebno je o pomenutoj Odluci usmeno podsjetiti Komisiju za ljudska prava i slobode Doma naroda PFBiH; Potrebno je zatražiti od Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i to odjela za nacionalne manjine da u roku od 30 dana dostave Izvještaj koji dostavljaju Vijeću Evrope a koji se tiče nacionalnih manjina BiH i onoga što su oni učinili za njih; Potrebno je zatražiti od Vijeća Evrope u BiH da u roku od 30 dana dostave Izvještaj koji im dostavlja Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, a koji se tiče položaja nacionalnih manjina u BiH; Kada VNMFBiH dobije pomenute izvještaje, izjasniće se o njima i po potrebi ih dopuniti; Ako VNMFBiH ne dobije pomenute izvještaje, VNMFBiH će na pomenute dvije adrese uputiti svoj četvorogodišnji Izvještaj; VNMFBiH će u roku od 30 dana donijeti odluku o kolektivnoj ostavci; Potrebno je dosadašnje izvještaje i programe rada VNMFBiH staviti na web stranicu PFBiH; Potrebno je uputiti dopis sekretarima oba doma PFBiH s molbom da odrede osobu iz PFBiH koja bi prisustvovala sjednicama VNMFBiH s ciljem informisanja javnosti o radu VNMFBiH; Potrebno je uputiti dopis sekretarima oba doma PFBiH s molbom da zbog potrebe pravovremenog informisanja o sjednicama oba doma PFBiH, materijale za sjednice dostavljaju članovima VNMFBiH u elektronskoj formi, na e – mail adresu Vijeća, kao što to čine delegatima domova PFBiH; Imenovana je komisija u sastavu Hidajeta Redžić, Džemina Zejnullahu i Mehmed Mujić da kontaktiraju Aleksandra Čornog u smislu njegovog angažmana – pomoći VNMFBiH oko revizije Ustava FBiH; Potrebno je nakon što se steknu uslovi i nakon što VNMFBiH dobije odgovore na poslate dopise, održati press konferenciju;

Na 28. sjednici održanoj 5. 11. ustanovljene su radne grupe za izradu Plana i programa rada i Fiansijskog plana za 2014. godinu i Izvještaja o radu za 2013. godinu. Još jednom je konstatovano da su svi dopisi vezani za rješavanje statusa i položaja VNMFBiH poslana na adrese relevantnih odlučilaca u nadi da će poslije pune četiri godine postojanja VNMFBiH i šest godina od usvajanja Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina u FBiH („Službene novine Federacije BiH“ broj 56/08), konačno doći do pomaka u rješavanju njihovih problema, a zapravo samo ispunjavanjem Zakonom predviđenih obaveza.

Uprkos nagomilanim problemima u radu, VNMFBiH je svoje sjednice održavalo u skoro punom sastavu i nastojalo da, u okvirima datih mogućnosti, svojim radom i inicijativama doprinese poboljšanju položaja nacionalnih manjina u FBiH, te participira u radu brojnih radionica, seminara i savjetovanja u organizaciji vladinog i nevladinog sektora, te domaćih i međunarodnih organizacija. Tako su predstavnici VNMFBiH uzeli učešća u održavanju:

- Okrugli sto: “Društveno-politička participacija nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini” – suoorganizaciji Vijeća nacionalnih manjina Kantona Sarajevo i Delegacije Evropske unije u BiH i Ureda Specijalnog predstavnika Evropske unije – EUSR;

- Konferencija: "Preporuka Ekspertne grupe - Preporuke za promjene Ustava FBiH" – organizator USAID i Američka ambasada;
- Radionica: "Ustavna zaštita i politička participacija građana/ki kao nosilaca individualnih prava" – organizator Evropski istraživački centar (EIC), Internacionalni centar za medije iz Berlina i Pakt za stabilnost jugoistočne Evrope - Njemačka;
- Interaktivna radionica: „Nevladin sektor i novinari“ - „Reforme ustava na državnom i entitetskom nivou“- organizator Evropski istraživački centar (EIC) Internacionalni centar za medije iz Berlina i Pakt za stabilnost jugoistočne Evrope - Njemačka;
- Interaktivna radionica: „Nevladin sektor i novinari“ - „Popis stanovništva u BiH – ključni problemi“ - organizator Evropski istraživački ventar (EIC);
- Konferencija: „Manjine i mediji na zapadnom Balkanu“ – organizator Media plan institut;
- Konferencija: “Unapređenje ljudskih prava i zaštite manjina u Jugoistočnoj Evropi” - “Saradnja i koordinacija tijela koja se bave promocijom i zaštitom prava nacionalnih manjina u BiH” – organizator Regionalni zajednički projekat Evropske unije i Vijeća Evrope;
- Javna debata: „Ustav BiH kao generator korupcije” - organizator Evropski istraživački ventar (EIC);
- Zasjedanje stručne radne grupe o temi: "Ustavna zaštita i politička participacija građana/ki kao nosilaca individualnih prava" - organizator Evropski istraživački centar (EIC);
- Gostovanje članova VNMFBiH Slavke Ćurić i Tomislava Krzyka u CIK- u;
- Gostovanje Tomislava Krzyka u emisiji Federalnog radija o ljudskim pravima.

S obzirom na uslove u kojima je radilo VNMFBiH, teško je govoriti o rezultatima jer još uvijek, dio više puta pomenutih problema, nije riješen, a najakutniji su cjelovita administrativna podrška radu VNMFBiH, obezbjeđivanje sredstva za rad te isplata naknada i putnih troškova članovima VNMFBiH prema ranije donijetim odlukama. Istovremeno, činjenica da nisu postojala sredstva za angažovanje stručnjaka – eksperata vezano za pravnu i finasijsku problematiku, onemogućilo je VNMFBiH adekvatnije i potpunije učešće u radu domova PFBiH i pojedinih komisija.

Sarajevo, 22. 11. 2013. godine